

Simpozij OBDOBJA 40

Miran Špelič

Poezija Zdenke Serajnik kot primer sodobne slovenske religiozne poezije

objavljeno v:

Darja Pavlič (ur.): *Slovenska poezija. Obdobja 40*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete, 2021.

<https://centerslo.si/simpozij-obdobja/zborniki/obdobja-40/>

© Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, 2021.

Obdobja (e-ISSN 2784-7152)

Univerza v Ljubljani
Filozofska fakulteta

POEZIJA ZDENKE SERAJNIK KOT PRIMER SODOBNE SLOVENSKE RELIGIOZNE POEZIJE

Miran Špelič

Teološka fakulteta, Ljubljana
miran.spelic@teof.uni-lj.si

DOI:10.4312/Obdobja.40.425-433

V pričujočem prispevku skušamo ovrednotiti pesniško delo Zdenke Serajnik, slabo poznane pesnice, sicer podeželske učiteljice slovenskega jezika, ki je med drugim prevajala Almo Karlin in sodelovala pri nastajanju slovenskih bogoslužnih knjig. Njen izredno bogat pesniški opus, ki je daleč od šablonskega in plehkega verzificiranja, je sad njene široke razgledanosti tudi na teološkem področju, predvsem pa navdiha in obvladovanja poetičnih orodij. Lahko ga označimo kot poetični odmev drugega vatikanskega koncila (1962–1965).

Zdenka Serajnik, religiozna poezija, liturgija, sonet

The paper evaluates the poetic work of Zdenka Serajnik, a little-known poet and rural teacher of Slovene language who, among other things, translated Alma Karlin and participated in the creation of Slovene liturgical books. Her extremely rich poetic oeuvre, which is far from templated and shallow versification, is the fruit of her wide-ranging theological insight and, above all, of her inspiration and mastery of poetic tools. It can be described as a poetic echo of the Second Vatican Council (1962–1965).

Zdenka Serajnik, religious poetry, liturgy, sonnet

1 Uvod

Nesporna je ugotovitev, da sta si poezija in religija blizu. Tudi trditev, da je religija eno od okolij, v katerem se je porodila poezija, ni videti pretirana. Vedske spevi, biblični psalmi in homerske himne naj služijo zgolj kot ilustracija. Kot dopolnilo pa se spomnimo še antične teorije o inspiraciji, po kateri je pesnik od bogov izbrani in nošeni. Zanimiva je etimologija latinskega in grškega izraza za pesniški navdih. Latincem božanstvo pesem *vdihne*, *inspirira*, medtem ko se grški pesnik nekako *preseli v božanstvo*, ko je *entuziast*.

Tudi v literarni zgodovini se v vseh obdobjih pojavlja v poeziji religiozna vsebina. To si lahko razlagamo z dejstvom, da je religiozno pogosto na meji izraznega in je zato poetična govorica primerna za teološki diskurz o presežnem. Ob vsesplošni sekularizaciji umetnosti v zadnjih dveh stoletjih pa lahko zasledimo tudi nekakšno pojemanje religiozne poezije. Toda ali je to dejstvo ali zgolj videz? Morda pa tudi del kulturne politike?

Če so se avtorji, kot npr. m. Elizabeta Kremžar OSU (1878–1954) (Koblar 2013a) in p. Krizostom Sekovanič OFM (1895–1972) (Koblar 2013b) v prvi polovici 20. stoletja še lahko nekako uveljavili, pa je v drugi polovici istega stoletja tovrstno ustvarjanje manj opaženo. V *Slovenskem biografskem leksikonu* sicer zasledimo omembo Stanka Janežiča, Ljubke Šorli, Vladimirja Kosa; kljub izraznosti in plodovitosti pa Zdenka Serajnik (1911–2003) (Miličević 2019; Wikipedija) – najverjetneje namenoma, po lastni odločitvi – ostaja neopažena.¹ Pravzaprav se njeno vsestransko dejavnost, tudi pesniško ustvarjanje, odkriva šele v zadnjih letih po zaslugi njenih dejavnih rojakov iz Slovenskih Konjic in Prihove. Tako je v letu njene smrti 2003 – že postumno – izšla njena prva pesniška zbirka z naslovom *Dihanje večnosti*. Izbor in spremno besedo je pripravil škof dr. Jožef Smej. Ob stoletnici rojstva je leta 2011 izšel zbornik o njenem življenju in delu. O njej je leta 2017 poglobljeno in večdisciplinarno spregovoril znanstveni simpozij v Slovenskih Konjicah, katerega prispevki so objavljeni v znanstveni monografiji *Svetloba drami našega duha*, v kateri najdemo štiri prispevke o njeni poeziji.² Leta 2020 pa je končno izšla prva obsežnejša zbirka 368 marijanskih pesmi s spremno študijo p. Martina Kmetca OFMConv, smirnskega škofa (Kranjc 2020). Njegova dokaj obsežna in temeljita študija predstavi njeno delo predvsem s teološkega vidika.

Še veliko več njenega pesniškega ustvarjanja pa je skrbno ohranjenega v bogati pisni zapuščini in pripravljenega za objavo v zbranih delih, ki jih je že popisal in ta popis ob simpoziju leta 2017 spletno objavil Slavko Krajnc.³ To rokopisno gradivo je delno tudi že digitalizirano in na voljo za vsestransko analizo. Posebno enoto sestavljajo njena pesniška dela v sonetni obliki (Krajnc 2009). Omenjene objave in pisna zapuščina nudijo torej osnovo tudi za literarno analizo njenega pesniškega opusa.

Zdenka Serajnik je doštudirala tik pred drugo svetovno vojno, po njej pa se je zaposlila kot učiteljica slovenskega jezika v Slovenskih Konjicah, le kratek čas je poučevala tudi na gimnaziji na Ptuju. Edino, po čemer je v tistem času izstopala, je bila njena odločna vernost, ki ni bila ravno nekaj običajnega med prosvetnimi delavci. Svoj prosti čas je v veliki meri namenjala dejavnostim v povezavi s Cerkvijo, saj je sodelovala pri pripravi bogoslužnih knjig, pogosto pa je tudi pomagala pri urejanju periodičnih publikacij. Glede na izredno bogato poetično zapuščino pa moramo nujno predpostaviti, da ni ravno malo časa posvetila tudi pesniškemu ustvarjanju, ki ga je prav tako mogoče povezati z njeno vero. Njena poezija je daleč od šablonske plehkosti, cenenege rimanja in neokusnih osladnosti – kar vse sploh ni tuje religiozni poeziji in ji jemlje ugled. Je teološko neoporečna, jezikovno in formalno dovršena, predvsem pa vsebinsko domišljena in navdihnjena. Ne trudi se slediti modernim

1 Doslej še nima vnosa v *Slovenskem biografskem leksikonu*.

2 Martin Kmetec, Božja transcendenca in bližina Boga v pesmih Zdenke Serajnik; Samo Skralovnik, Vpliv Svetega pisma na pesnitve Zdenke Serajnik; Nina Ditmajer, Pesniške značilnosti prepesnitev psalmov Zdenke Serajnik in Ivana Vesela; Urša Prša, Podobe zaklada v izbranih sonetih Zdenke Serajnik; v: Slavko Krajnc (ur.), *Svetloba drami našega duha* (Slovenske Konjice: Občina, Ljubljana: Teološka fakulteta, 2017), 77–120, 141–161.

3 <http://www.liturgija.si/katedra-za-liturgiko/simpozij-o-zdenki-serajnik>

trendom prostega verza, ne išče šokantnih primer, raje hodi po utrjenih poteh, vendar pa ne ostaja ujetnica minulosti, ker zapolnjuje vrzeli svojega časa. Njena poezija je svojski praktičen in poetičen odmev drugega vatikanskega koncila (1962–1965) kot odločilnega dogodka v zgodovini Katoliške cerkve v 20. stoletju.

2 Nekaj potez poezije Zdenke Serajnik

2.1 Sonet kot priljubljena oblika⁴

Že na prvi pogled je očitno, da je Zdenki Serajnik najbolj pri srcu pesniška forma soneta,⁵ ki se je za razliko od mlajših sodobnikov drži dokaj strogo in ne popušča ne pri rimah ne pri ritmu, pač pa se drži jamba in urejenih rim. Pri tem ne dela nasilja s prenaglašanjem besed ali z nenavadnimi ali dialektalnimi rešitvami. Edina beseda, ki smo jo opazili, da se ob njej zdrzne naš posluš, je bila štirizložnica *usmiljenje*, neizogibna za njeno tematiko.⁶ Serajnikova težavo običajno rešuje tako, da pusti drugi iktus v besedi nenaglašen; nekajkrat pa prestavi naglas na neobičajno mesto, in sicer na predzadnji zlog (*usmiljênje*).⁷ Tak naglas zahtevajo v teh primerih tudi rime.

Kljub temu pa standardne forme, kot jo je po italijanskih predlogah kanoniziral Prešeren, ne sprejema strogo rigidno, ampak si dovoli nekaj niansiranih predelav, ki so skorajda njen skriti podpis. Tako si, naslanjajoč se na angleški sonet ali pa na modernizirani sonet pri Ketteju, ki variira med desetercem in enajstercem, poleg popolnega jamskega enajsterca dokaj pogosto, skoraj v polovici primerov, dovoli tudi njegovo katalektično obliko s samo desetimi zlogi in končnim poudarkom.

V rimi, ki se je drži zelo natančno, ohranja isto oklepajčo rimo v obeh kvartinah abba abba, medtem ko si za obe tercini, kjer je načeloma razpored rim svoboden, sama določi svojski vzorec, ki bi ga lahko poimenovali trojna prestopna rima cde cde:

Obrni srca, ki so od Boga	Ko svetla bo Vstajenja zarja vzšla,
v napuhu se sebična oddaljila,	z veseljem nepopisnim napolnila
da se v Njegov povrnejo objem.	si bo duha, odkrila ga očem.

(Zv. 1, sonet 1; Krajnc 2009: 22)

2.2 Velika začetnica

Že prvi pogled na besedilo odkrije tudi njeno preferenco za velike začetnice zaimkov za tretjo ali drugo osebo, ki se nanašajo na Boga: »Gospod! Služabnik Tvoj, moj brat, – trpi – / [...] zaupno Tvoje prosim pomoči,« (Zv. 1, sonet 3; Krajnc 2009: 106), Jezusa: »V besedi Tvoji vsa je moja moč« (Zv. 1, sonet 11; Krajnc 2009:

4 V rokopisni zapuščini Zdenke Serajnik, ki jo je uredil in dal digitalizirati Slavko Krajnc, so soneti iz let 1963 do 1976 zbrani v desetih zvezkih majhnega formata. Soneti so datirani z liturgičnimi oznakami posameznih dni. Urednik je sonete zaporedno oštevilčil od 1 do 872, potem pa dodal še psevdonimne objave, včasih duplikatne, do številke 910. Pri označevanju navajamo zvezek in številko soneta iz Kranjčeve izdaje.

5 Bogata literatura o mestu soneta v slovenski književnosti v: Paternu 1997.

6 V 910 sonetih se pojavi kar 109-krat.

7 Zv. 2, sonet 72: »trpljenje [...] // Seme rabile bodo – usmiljenje« (Krajnc 2009: 38). Zv. 3, sonet 132: »trpljenja, / da z darom Tvojega jih usmiljenja« (Krajnc 2009: 51). Zv. 5, sonet 291: »Zahvaljen Bog in Oče usmiljenja / [...] sramotenja« (Krajnc 2009: 87).

110) ali Marijo: »Zaupno vsi smo se zatekli k Njej,« (Zv. 3, sonet 134; Krajnc 2009: 52). V tem pravzaprav ne izstopa, saj je to skoraj pravilo v verski poeziji. Čeprav bi se našlo tudi kakšen primer male začetnice, vendarle prevladujejo velike, tudi pri navezni obliki zaimkov: »Od smrti težje Zanj je – življenje« (Zv. 1, sonet 54; Krajnc 2009: 33), prav tako: »in padli Predenj smo na svoj obraz –« (Zv. 6, sonet 323; Krajnc 2009: 95). Zanimivo je, da zaimke za prvo osebo piše z veliko začetnico tudi, ko je govorec pesmi Jezus, kar je videti precej nenavadno, vendar pa pomaga razumeti, da pesmi ne pripoveduje pesnik ali opazovalec, ampak sam Kristus: »iskal Me bo, po Meni hrepenel, / [...]. // Kdor Mi sledi in kdor za Mano gre, [...] z Menoj užil bo pri Očetu čast!« (Zv. 1, sonet 43; Krajnc 2009: 31). Enako velja tudi za Marijo: »Kaj storil ti je Moj edini Sin?« (Zv. 1, sonet 40; Krajnc 2009: 30). V skladu s tedanjo splošno pravopisno prakso – tudi v cerkvenem okolju – pridevnika *božji* nikoli ne piše z veliko začetnico.

2.3 Ločila

K njenim posebnostim sodi tudi raba ločil. Poezija se jih v nekaterih literarnih smereh, npr. v modernizmu, celo izogiba in si včasih privoščiti tudi njihovo popolno odsotnost. Zdenka Serajnik pa vejice dosledno upošteva, kako jih tudi ne bi, saj je bila osnovnošolska učiteljica slovenščine. Pač pa zasledimo v njenih sonetih pogosto pomišljaj; in ker so njeni zapisi v rokopisu, je njegova dolžina pogosto odvisna tudi od prostora na listu. Ti pomišljaji so po mojem občutku predvsem napotek za bralca ali recitatorja, da na tistem mestu, kjer ne bi mogla stati vejica, naredi daljši premor, ki je potreben za razumevanje strukture stavka. Ritem pesmi bi nas sicer lahko hitro potegnil v enakomerno branje, pomišljaj pa nas skuša zaustaviti, da s tem prepreči morebitno napačno razumevanje. V primeru soneta z latinskim naslovom *Stetit in medio* (Zv. 7, sonet 466; Krajnc 2009: 127) jih naštejemo kar 13, celo dva zapored na samem koncu.

Nenavadna in svojska je tudi njena raba dvopičja, a ne za naštevaje, pač pa kot znamenje nepričakovane izpeljave ali nakazanega odgovora. Tako je npr. v Petrovi izpovedi o preimenovanju: »Ti sam, ki Skala si nepremagljiva, / imenoval si tudi mene: Skalo,« (Zv. 7, sonet 502; Krajnc 2009: 135). Dvopičje ji pogosto služi tudi v brezvezju kot znamenje za protivno priredje. Tak primer je v prvi tercini tretjega marijanskega soneta iz oktobra 1963: »Naj naša nebogljenost Te ne žali, / na našo ne oziraj se slabost: / še bolj, še raje hiti nam – v pomoč!« (Zv. 5, sonet 199; Krajnc 2009: 67)

25/IV
 65 — DOM. i. R. B. S.:
 + STETIT IN MEDIO ~~~~~

Stojim pred Lobo, ker si Me — želel,
 ker dvonil si in ker si spravljal,
 kot bil veselo bi vestice — zbal:
 človeštvu le doharom bi — verjel —

Stojim pred Lobo, da bi — zagorel,
 da bi z Meuj v veselje polno vbal,
 z Meuj nad seucami zabraheral
 in s svojim Me — veseljem razodel —

Stojim pred Lobo — gledati hoje Rave:
 nesteto jih po svetu kuravi
 in čaka, da se ranje lašo ozel —

In ne govori, da ti miso — znane
 in da te njih' usoda ne stabi:
 če ne ozreš se ranje, čoo — unrel —

Slika 1: Rokopis soneta *Stetit in medio*.

2.4 Kvartine in tercine

Oblikovna delitev soneta na kvartini in tercini standardno ustreza tudi razvoju in izpeljavi misli, ki je lahko tako očitno dvostopenjska oz. v dveh korakih. Tudi Zdenka Serajnik pri svojih sonetih kvartini uporabi za nekakšno ekzpozicijo teme, ki jo potem v tercinah nadgradi z religiozno aplikativnostjo in konkretizacijo. Tako tudi v sonetu *Stetit in medio*, kjer anafora sicer povezuje obe kvartini in prvo tercino, vendar pa se Jezusov nagovor apostolu Tomažu v tercinah razširi na vse poslušalce in bralce, čeprav ostaja formalno v drugi osebi ednine; tematsko pa poseže iz omejenega okolja in konkretne situacije v občost in vsesplošnost (Zv. 7, sonet 466; Krajnc 2009: 127).

2.5 Hermetičnost in nagovornost

Privlačnost poezije je tudi v njeni mističnosti, misterioznosti, skratka skrivnostnosti, v zahtevi po dekodiranju nekega poetičnega koda, kjer neuvedeni ostaja pred zaprtimi vrati. Po drugi strani bi bila poezija avtodestruktivna, če bi zaradi nerazumljenosti ne nagovarjala in ne posredovala nekega sporočila. Pri Zdenki Serajnik vidimo, da je nastajanje njenih sonetov tesno povezano s katoliško liturgijo, saj nastajajo v njenem kontekstu; ko odkrijemo ta ključ, smo že na pragu razumevanja njenih pesniških stvaritev. V bogoslužju pesnica doživlja globoko osebno izkušnjo, poistoveti se s svetopisemskimi osebami, z bogoslužnim akterjem, s svetniki, ki jih proslavlja bogoslužje. Za to ji zadoščata že dve besedi izhodišča, ki pa ju bere na celotnem ozadju hagiografije ali biblične eksegeze oz. liturgične tradicije. Vse to je bogati humus, na katerem so ob izjemni nadarjenosti v besedni okretnosti in skoraj nerazumljivi svetniški skromnosti (a – po pričevanjih – tudi ob silno odločnem karakterju) zrasle presenetljivo številne drobne umetnine, ki prevzamejo bralca s svojo ljubkostjo, potem pa ga še nagovorijo in pretresejo s svojo sporočilnostjo in zahtevnostjo. Zato je po našem mnenju treba tudi vsaj do neke mere vstopiti v skrivnostni jezik in okolje katoliškega bogoslužja, da razumemo pesniško govorico Zdenke Serajnik. In zato sta verjetno ravno bogoslužje in osebna pobožnost tudi tisti kontekst, ki omogoča učinkovit prenos sporočila njenih pesmi.

2.6 Naslovi

Podobno kot je bilo pri svetopisemskih psalmih prelitega ogromno črnila o njihovih zagonetnih naslovih, tako so tudi naslovi sonetov Zdenke Serajnik vredni posebne pozornosti, čeprav so na videz pusti in zaradi latinskega jezika za mnoge bralce povsem skrivnostni. Sonetom je pesnica namreč dajala latinske naslove, sprva, v prvem zvezku, preprosto z latinskim poimenovanjem bogoslužnih dni, torej po liturgičnem koledarju, ki je bil takrat v veljavi, npr. *Fer. II. I. Quadr.*, kar pomeni ponedeljek prvega postnega tedna. Upoštevat moramo še, da se je liturgični koledar v pokoncilski reformi bogoslužja do neke mere spremenil (premik nekaterih svetniških godov, preimenovanje nedelj, drugačno štetje nedelj v času med letom). Njen prvi zvezek sonetov se začne s pepelnico leta 1963 in konča z belo nedeljo, torej nedeljo po veliki noči istega leta, obsega pa 67 pesniških ent.⁸ Vsakemu dnevu torej ustreza po en sonet, včasih dva, za veliko soboto najdemo tri, za veliki petek celo štiri. Za temo si je izbrala odlomke iz *Svetega pisma*, ki so bili na določen dan predvideni za branje pri bogoslužju. Domnevati smemo, da si je zadala za nekakšno vsakodnevno duhovno, postno nalogo, da iz bibličnih odlomkov izbere misel, ki jo potem razvije v premišljevanju in iz nje oblikuje sonet. Ko je bilo posta in velikonočne osmine konec, je očitno to vajo nadaljevala, a v naslednjem zvežčiču.

Že v drugem zvezku je začela naslove za sonete jemati iz latinskega besedila koralnih bogoslužnih spevov, in to ne nujno iz *Rimskega misala*, ampak iz meniških

8 To je obenem tudi čas starodavne rimske pobožnosti obhajanja t. i. postaj oz. *stationes* po starih rimskih cerkvah, ki so bile označene v tedanjem *Rimskem misalu*.

antifonarijev, vendar pa vedno določenih za tisti dan. V prvem zvezku je tako izbran le naslov za uvodni sonet, ki pripada prvi postni nedelji. V tretjem zvezku pa se poleg takih naslovov začno pojavljati kasneje prevladujoči naslovi iz *Vulgate*, latinskega svetopisemskega besedila, predvideni za branje pri bogoslužju tisti dan: *Invenerit vigilantes, Lk 12,37* (Zv. 3, sonet 128; Krajnc 2009: 50); *Esurimus et sitimus, 1 Kor 4,11* (Zv. 3, sonet 136; Krajnc 2009: 52).

Našli pa smo še en vir njenih naslovov, in sicer posamezne izraze oz. sintagme iz latinskih mašnih proprijev, to je glavnih treh molitev pri maši (*collecta, super oblata, post communionem*). Očitno gre tudi tu za misli, ki so jo na določen dan posebej nagovorile in je iz njih izpeljala poetično misel soneta za tisti dan. Tako je npr. iz besedila: »Deus, qui beátum Paschálem Confessórem tuum mirífica erga Córporis et Sánguinis tui sacra mystéria dilectióne decorásti: concéde propítius, ...« izbrala samo besedi »Mirífica dilectione«, kar je bilo poleg datuma dovolj, da je nakazala temo izredne ljubezni sv. Pashala Baylonskega do evharistije, ki jo razvija v sonetu (Zv. 7, sonet 494, ponovljen v dodatku kot sonet 875; Krajnc 2009: 133, 219). Tako je na neki način podala pesniško razlago in prepesnitev dokaj zapletenih evholoških besedil.

Iz tega je več kot očitno, da avtorica ni obvladala le latinskega svetopisemskega besedila, temveč ji je bilo od blizu znano bogastvo latinskih koralnih spevov, s čimer se je verjetno lahko ponašalo le majhno število duhovnikov. Ohranjanje latinskega besedila v naslovih sonetov pa je tudi svojska vez s stoletno tradicijo latinskega bogoslužja, ki jo je pesnica hotela poudariti in ohraniti, medtem ko je poetično predelovala teološke in liturgične vsebine. In ker se je to dogajalo ravno v času drugega vatikanskega koncila, katerega posledica je bila tudi lingvistična obogatitev bogoslužja (iz maloštevilnih »svetih« jezikov v množico sodobnih), lahko to razumemo tudi kot odgovor na živo vpetost v dogajanje v Cerkvi, na katero se je odzvala tudi s svojim pesniškim talentom. Ker je med Slovenci sonet ena najbolj priljubljenih in standardnih pesniških form, je Serajnikova v to formo in slovenski jezik prelivala vsebine latinskih koralnih antifon in oracij. Očitno ni prepesnjevala le bibličnih psalmov, ampak tudi bogoslužna poetična besedila iz latinske tradicije, kot so razni spevi, antifone in oracije.

Tega pa nikakor ni počela obrtniško, temveč s pristnim pesniškim navdihom, odličnim teološkim znanjem in neprimerljivo besedno okretnostjo; vse to pa v kontekstu svoje globoke vere. Sonete – skupno število presega 900 – je nabrala v devetih zvezkih od leta 1963 do 1966 in v desetem iz let 1975 in 1976, kar pokriva ravno obdobje bogoslužne reforme, menjavo antifon in beril pri maši. Svetopisemske reference iz zadnjega zvezka že ustrezajo novim razporeditvam, medtem ko tiste iz prvega sklopa še sledijo razporedu predkoncilskega *Rimskega misala*.

3 Sklep

Zdenka Serajnik je svoj pesniški dar razvijala v prav posebnem obdobju, namreč v času prenosa bogoslužja iz latinske enojezičnosti v mnogojezičnost. Najprej se je to zgodilo z obredom maše – gre za prevod misala v sodobne jezike, potem pa še

z molitvenim bogoslužjem in prevodom t. i. brevirja. V njem pa imajo svoje mesto tudi pesniške stvaritve, saj ima vsaka od molitvenih ur (latinsko se sploh imenuje *Liturgia horarum*) tudi himno. V pokoncilskem zanosu je šla bogoslužna reforma pri različnih narodih lastna pota. Nekateri so se zadovoljili z dobesednim prevajanjem latinskih himn, nekateri so iz zakladnice religiozne lirike in cerkvenega petja dodajali domače umetnine, nekateri so dodajali nove stvaritve, uglasene na sodobno senzibilnost in s teološkimi vsebinami drugega vatikanskega koncila. Slovenska liturgična komisija, ki se je odločila za zelo svoboden prevod svetopisemskih psalmov, se je pri himnah odločila za zvestobo izvorniku z minimalnimi dodatki, kvečjemu kakšno himno je skrajšala za kitico ali dve. Pri pripravi slovenskega prevoda latinskih himen je liturgična komisija angažirala tudi Zdenko Serajnik, da jih je prevajala iz latinščine. Zgolj delni pregled njene rokopisne zapuščine pa nam pokaže na metodo omenjene komisije. Prevodi Zdenke Serajnik so namreč upoštevani le delno, včasih nekaj kitic, včasih pa le nekaj vrstic tu in tam. Sprejete vrstice je namreč prevajalka v rokopisu označila z rumeno obcrtavo. Očitno je rezultat, ki ga imamo v bogoslužju, nekakšen kolaž več prevajalcev.

Glede na njeno razgledanost po cerkvenem dogajanju v Evropi smemo domnevati, da so njeni soneti nastajali kot nekakšna tiha ponudba liturgični komisiji za morebiten vnos v uradno molitev Cerkve, slovensko različico *Liturgiae horarum*, Molitvenega bogoslužja.

Svojega dela ni nikjer vsiljevala. Njen prispevek prihaja v javnost in vstopa v bogoslužje pravzaprav šele v zadnjih letih, ko podpisani kot urednik slovenske izdaje bogoslužne revije mesečnika *Magnificat*, ki je nekakšna poljudna verzija Molitvenega bogoslužja, pogosto vključuje tudi njeno poezijo pri vsakodnevnih jutranjih in večernih molitvah, za kar je bila pravzaprav tudi namenjena.

Zdenka Serajnik, široko razgledana svetovljanka, literarno izobražena in nadarjena, obenem pa skromna podeželska učiteljica je kot pristna vernica in teološki samouk v prelomnih časih sredine 20. stoletja na različne načine pustila – večinoma anonimne – sledi v slovenski družbeni resničnosti. Nekateri njeni prispevki so bili v svojem času sprejeti, mnogi drugi ne. Vsekakor pa ostaja njena poezija od vseh teh prispevkov najbolj zaznamovana z brezčasnostjo. In ta si pač vzame kar nekaj časa, da se uveljavi in pokaže svojo vrednost. Upam, da vsaj malo tudi danes in tukaj.

Literatura

- KOBLAR, France, 2013a: Kremžar, M. Elizabeta (1878–1954). *Slovenska biografija*. Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Znanstvenoraziskovalni center SAZU. <https://www.slovenska-biografija.si/oseba/sbi304460/>
- KOBLAR, France, 2013b: Sekovanič, Franc (1895–1972). *Slovenska biografija*. Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Znanstvenoraziskovalni center SAZU. <https://www.slovenska-biografija.si/oseba/sbi558556/>
- KRAJNC, Slavko (ur.), 2009: *Zbrana dela Zdenke Serajnik - 5. Pesmi soneti*. [elektronska verzija rokopisa; nedokončano] [Oštevilčenje sonetov sledi oštevilčenju na začetku te izdaje]. <http://www.liturgija.si/wp-content/uploads/2009/11/005.-Z-S-Pesmi-soneti.pdf> (dostop 20. 7. 2021)

- KRAJNC, Slavko (ur.), 2017: *Svetloba drami našega duha*. Slovenske Konjice: Občina, Ljubljana: Teološka fakulteta.
- KRAJNC, Slavko (ur.), 2020: *Ne bojim se tebi, Mati, hvalnic peti*. Prihova, Slovenske Konjice: Občina.
- MILIČEVIČ, Ana, 2019: Serajnik, Zdenka. *Obrazi slovenskih pokrajin*. <https://www.obrazislovenskihpokrajin.si/oseba/serajnik-zdenka/> (dostop 20. 7. 2021)
- MRZDOVNIK, Martin (ur.), 2011: *Tihe rože Zdenke Serajnik*. Slovenske Konjice: Epigraf.
- PATERNU, Boris, 1997: *Sonet in sonetni venec. Obdobja 16*. Ljubljana: Filozofska fakulteta, Oddelek za slovanske jezike in književnosti, Seminar slovenskega jezika, literature in kulture.
- SERAJNIK, Zdenka, 2003: *Dihanje večnosti*. Ljubljana: Družina.
- Zdenka Serajnik. *Wikipedija, prosta enciklopedija*. https://sl.wikipedia.org/wiki/Zdenka_Serajnik (dostop 20. 7. 2021)

